

dig például, amíg nemzetközi megállapodás nem jött létre, semmit sem lehetett tenni a sárga foszfor ellen. A gyufagyárakban tömegesen mentek tönkre az emberek, rémes kinok között elnyomorodtak, a csont megodvasodott tagjaikban, csak azért, mert a veszélyes sárga foszforral olcsóbbra került a gyufagyártás, a veszélytelen fehér foszfor pedig valamivel többbe került. Nemzetközi értekezletek után valamennyi ország gyufagyárosát körülbelül egy időben kellett eltiltani a sárga foszfor használatától, mert különben még most is egymást hajszolná bele ebbe a gaz kegyetlenségbe a konkurrencia.

Ugyanigy a gyermekmunka terén szükséges a nemzetközi szabályozás és az egyöntetű eljárás, mert a gyermekmunka olcsósága a termelés olcsóságát vonja maga után és a gyermekmunka korlátozása minden egyes esetben megmutatkozik a termelés költségeiben is. Természetesen arról szó sem lehet, hogy a gyermekmunkát teljesen eltiltsák, ennyire nem merik provokálni a kapitalizmus érdekeit. A svájci községtanács kezdeményezése csak addig megy el, hogy a gyermekeket ne legyen szabad éjjel dolgoztatni és hogy a fiatalok munkaidejének maximumát állapítsák meg napi tíz órában.

Gyermekeknek a tizenkét év alattiakat szokták tekinteni: a nagy nemzetközi akció tehát nem fogja azt megtiltani, hogy tizenkét éven alóli apróságokat is lehessen a gyárakban foglalkoztatni, csak azt tiltja meg, hogy a gyermekeket éjjel is dolgoztassák. A fiatal kor tizenkét évtől tizennyolc évig terjed: ebben a korban már éjjel is szabad lesz dolgoztatni a munkással, de csak „mértékkel“, csak tíz óráig egy huszonnégy óra alatt!

Még mindig csak ennyi szárnya és ennyi bátorsága van a humanizmusnak akkor, amikor a kapitalisták érdekeit hívja ki egy akció.

A ház urnőjétől rendkívül előzékenyen, de épolý szárazon bucsuzott el.

A reggeli előtt Balajec akart tisztelegni Carpette bárónénál. Az asszony hátat fordított neki és vállvonogatva jegyezte meg halkán:

— Ki nem állhatom a fecsegőket!

Másnap reggel fontos és sürgős családi ügyek a Vendébe szólitották Balajec urat.

Röviddel azután elutazott Carquorides is. Neki politikai ambíciói voltak. Mindenáron képviselő akart lenni.

Azonban váratlanul, az a szenylapocská, „Saint-Bargouille fáklyája“, heves támadást intézett ellene. Szemére vette neki, hogy ő, a republikánus nagyvezér, folyton-folyvást a reaktionárius Carpette báró vendégszeretét veszi igénybe. E támadások következményei válságosakká válhattak volna Carquorides urra nézve — ezért következett be hirtelen távozása Carpette báró kastélyából!

Két héttel ezután Saligné marquise meglátogatta Lassune grófnét.

— Ma petite... — mondta nagyon jókedvűen — ezentúl nem fognak oly sok vadat löni Carpettiéknél. Hombregredes nem teszi be oda többé a lábát... Balajec ur sem... Carquorides ur őrizkedni fog...

— Hogyan? — kérdezte a grófné — mi történhetett?

— Édesem, az asszonynyelvek akarata az Isten akarata... — suttozta szeliden a marquise.

Kölcsönt keres a város a köztisztasági telepre.

— A főmérnök javaslata. — Nagyobb lesz a költségvetés, — kitűzik az árlejtést. —

(Saját tudósítónktól.) Megintuk néhány nappal ezelőtt, hogy a város mérnöki hivatala elkészítette a köztisztasági telep tervét, a melyek szerint a nagyszabású intézmény a rókusai Vértó helyén fog létesülni. Minden tekintetben üdvös gondolat volt, hogy a köztisztasági telep a városnak ezen a részén épüljön, mert így eltűnik majd a büzös, szennyes tó, amely ellen annyiszor kifogás merült már föl városrendezési, közlekedési és egészségügyi szempontból. Ezzel utat nyitnak majd a környékbeli utcák fejlődéséhez is, ahol háztulajdonos és vállalkozók nem mertek építkezni a szennyes, párás levegő miatt. Egészen új városrész keletkezik majd ott a köztisztasági telep megvalósításával. A tervek szerint emeletes árodák, hivatalnoki lakások, műhelyek, raktárak, kilencven lóra való istálló, negyven család befogadására szolgáló munkáslakások, étkező, melegedő és hálólhelyiségek épülnek majd a köztisztasági telep keretén belül. A vállalat iparosai számára két szobás lakásokat emelnek, míg a munkások egy szobás lakást kapnak.

Szóval nagy, hatalmas intézmény keletkezik majd a városnak ebben az elhanyagolt részében. Igaz, hogy csinos summába is kerül: az eddigi tervezés szerint háromszázezer koronába, azonban a végleges költségvetést még nem állították össze, azt pár nap múlva készíti el a mérnöki hivatal. Már most kitűnik a végleges költségvetésből, hogy a köztisztasági telep jóval többbe fog kerülni 300,000 koronánál: közel 400,000 koronára rúgnak majd az építkezés költségei. Tóth Mihály főmérnök már a szombati tanácsülésen betérjeszti a köztisztasági telepről szóló javaslatát, amelynek a májusi közgyűlés elé való vitelét fogja kérni. A javaslatban azt mondja a főmérnök, hogy a köztisztasági telep fölépítésének *technikai akadályai már nincsenek és június második felében, ha a közgyűlés úgy rendeli, hozzá is foghatnak az építkezéshez.* Ami az építkezés megkezdésének útjába állhat, az egyedül a *finansziális kérdés.* A városnak ugyanis eddig még nincs fedezete a költségekre. A főmérnök a tanács elé terjesztendő javaslatában érinteni fogja ezt a kérdést is. Azt ajánlja majd, hogy a tanács *sürgősen keressen kölcsönt a négyszázezer befektetés fedezésére,* hogy a munkálatokra a versenytárgyalást mielőbb kitűzhessék és június második felében megkezdhesék a telep építését. A versenytárgyalás ugyanis, ha a javaslat a májusi közgyűlésen keresztül megy, legalább öt-hat hetet vesz igénybe s ezért szükséges, hogy a város *sürgősen mézzen kölcsön után.*

Más kérdés, hogy talál-e megfelelő kölcsönt, vagy sem. De ezen már a pénzügyi tanácsosnak kell tönnie a fejét.

A honvédelmi minisztérium sajtópöre.

Hazai Samu báró honvédelmi minisztert és minisztériumát az a gyanúsítás érte, hogy a katonai kincstár részéről megvásárolt várpalotai birtok körül az eladó Belgradeonnfivérektől félmillió koronát kaptak és fogadtak el. E rendkívül súlyos vád arra bírta Hazai bárót, hogy megtorló lépéseket tegyen a gyanúsítók ellen. Mint félhivatalosan jelentik, a miniszter fölhatalmazta a budapesti királyi ügyészséget, hogy a *Pesti Napló*-ban és az *Alkotmány*-ban megjelent cikkek miatt

a sajtójogilag felelős személyek ellen indítsa meg az eljárást. Az ügyészség ennél fogva a büntetőtörvénykönyv 260. szakaszába ütköző és a bünvádi perrendtartás 91. szakaszában körülírt *rágalmazás* miatt a mai napon már megtette a följelentést a büntetőtörvényeséknél, ahol Takács Aurél dr. vizsgálóbírónak osztották ki az ügyet. A vizsgálóbíró holnap beidézi a bepörölt lapok felelős szerkesztőit, akik vagy megnevezik a cikkek szerzőit, vagy maguk vállalják a sajtójogi felelősséget.

Kovács Gyula: köztársasági jelölt.

Kovács Gyula, aki nem mond le egyelőre a mandátumáról, napok óta Gyomán tartózkodik és sorra járja a gyomai kerülethez tartozó községeket. Kovács Gyula *köztársasági eszméket* hirdet és a választópolgárság egy része lelkesedéssel követi képviselőjét. Május huszonötödikén, vasárnap gyűlés lesz Gyomán, ahol valamennyi község képviselteti magát. Minden valószínűség szerint itt alakul meg a kerületi köztársasági párt, Kovács Gyula vezetése alatt. Nagy György dr.-t, a köztársasági párt elnökét ide várják a megalakulás alkalmából.

Osztrák és magyar döntés Elek Pál ügyében.

(Saját tudósítónktól.) Öt nap múlva tárgyalja a budapesti büntetőtörvényszék Déry Zoltán rágalmazási pörét és a nagy pör egyik koronatanúja, Elek Pál körül még mindig csatáz a védelem és a bíróság. A bécsi Oberlandesgericht *elutasította* Déry osztrák ügyvédjének főlebbezését, tehát a badeni kihallgatásnál nem lehet jelen Déry és védője. Érdekes és külön pikantériát ad a feltűnő bécsi döntésnek, hogy a kabinetiroda főnöke döntés előtt félóra hosszat tanácskozott az Oberlandesgericht elnökével. Ujabb fordulat történt annak a beadványnak a sorsában is, amellyel Vázsonyi Vilmos arra kérte Balogh György törvényszéki elnököt, hogy vagy szüntesse be a badeni kihallgatást, vagy gondoskodjék róla, hogy magyar bíró hallgassa ki Elek Pált. Balogh mind a két kérelmet elutasította, de hozzátette, hogy a vádlottnak joga van a főtárgyaláson indítványt tenni Elek Pál közvetlen kihallgatása iránt.

A bécsi Oberlandesgericht mai döntése iránt óriási volt az érdeklődés osztrák jogászörök részéről is. Bár ma, Umanpán, törvénykezési szünet volt, egész sereg bécsi ügyvéd jelent meg a bíróság épületében, hogy megtudja, mi lesz a főtörvényszék döntése? Délelőtt tíz órakor szájról-szájra járt a hír, hogy a törvényszék elnökéhez látogató érkezett az udvartól.

Csakhamar kiderült, hogy a látogató a kabinetiroda főnöke, Daruváry Géza titkos tanácsos, aki fél óra hosszat tanácskozott az elnökkel. Távozása után ült össze a tanács, amely majd egy órai tanácskozás után a következő végzést hirdette ki:

Az Oberlandesgericht *nem tartja magát illetékesnek arra,* hogy a védelem által a badeni cs. és kir. járásbíróság rendelkezése ellen beadott perorvoslat tárgyában határozzon.

A végzés indokolását az elnök nem közölte Pressburger Richárddal. Déry Zoltán bécsi megbízottjával, hanem kijelentette, hogy azt a badeni járásbíróság fogja Elek Pál előtt kihirdetni. Az Oberlandesgericht kitérő végzése élénk szóbeszéd tárgya volt a bécsi ügyvédek között. Általános a vélemény, hogy a bíróság azért tért ki az érdemleges határozat elől, mert a badeni járásbíróság intézkedését fedni nem akarta.